man, ved at gjennemgaae Bøgerne, vil finde Debitorer, der neppe burde være i denne Categori, eller Sikkerheder, der neppe burde findes blandt Sikkerheder for offentlige Midler, eller flereaarig Mangel paa Paakrav, hvor Paakrav kunde synes neppe at burde være undladt, skulle vi kun bemærke, at saadanne Phænomener uden Tvivl ikke ville kunne gjentage sig i den nærværende eller den kommende Tid.

Med Hensyn til Academiets Godsforvaltning har der paatrængt sig os ikke faa Tvivl og Betænkeligheder, ligesom det vel ogsaa fortrinsvis er denne Green af Forvaltningen, der i længere Tid synes at have været undergivet en mindre gunstig Bedømmelse i den offentlige Mening.

Naar Jordebogsindtægterne for Academiet, hvis Bøndergods alene udgjør over 4,000 Tdr. Hartkorn, er budgetteret med 73,361 Rbd. 84 ß, hvoraf 10,484 Rbd. 22 ß dog ere Forpagtnings- og Leieafgifter, 3,581 Rbd. 72 ß Tienderefusioner, og 500 Rbd. er for Indfæstninger, Recognitioner og andre uvisse Indtægter, skal Udvalget saameget mere afholde sig fra at udtale nogen bestemt Dom om denne Deel af Forvaltningens Resultat, som der, for retteligt at vurdere dette, maa tages Hensyn til ikke faa særegne Forhold ved Bøndergodset, som det her vilde være for vidtløftigt at udhæve. Men maa det imidlertid synes at kunne antages for afgjort, at Godsbestyrelsen ikke har lagt an paa, til Fordeel for Godskassens Indtrader, at overbebyrde Godsets Underhørende med Afgifter og Ydelser, forekommer det at være et mærkeligt Phænomen, at Restancerne dog stedse synes at have været ingenlunde ubetydelige. Jordebogs-Regnskabet for 1848 oplyser, at, uagtet de foregaaende Aar maae ansees for at have været særdeles gunstige for Landmanden, Restancerne dog udgjorde den 31te Decbr. 1847 10,417 Rbd. 15¾ ß. og den 31te Decbr. 1848 11,448 — 35 — ligesom de den 31te Marts 1850 udgjorde ifølge de officielle Lister, som ere affluttede den 15. Juni 1850 . . . . . 14,775 Rbd. 29¾ ß.

Denne Kjendsgjerning synes at vidne enten om ringe Velstand paa Godset eller om en mindre god Forvaltning eller om begge Dele.

Men det synes ikke heller af Sagkyndige at være antaget, at disse Godsers Underhørende udmærke sig ved nogen særdeles Velstand eller særdeles materiel eller intellectuel Udvikling. Og dog har Godsforvaltningen aarlig havt og forbrugt meget betydelige Summer, for at fremme en saadan Velstand og Udvikling. Under en Conto „Godsernes Forbedring" er saaledes i de 5¼ Aar fra 1ste Januar 1845 til 31te Marts 1850 disponeret over et Beløb af 33,961 Rbd. 64¾ ß. og deraf til „Bøndergaardes Ombygning" 25,503 Rbd. 44¾ ß.; til „Jordbrugets Forbedring" 5,869 Rbd. 32 ß., til „Heste- og Qvægavlens Forbedring" 684 Rbd. 48 ß. Det synes, navnlig for Fremtidens Skyld, at kunne fortjene en dybere gaaende Overveielse og Undersøgelse, hvorvidt disse store Offere fra Godskassens Side have været vel beregnede og vel anvendte, eller hvorvidt det Modsatte maa erkjendes at være Tilfældet og man saaledes bør ophøre dermed. Ogsaa de 5 Hovedgaarde synes i forskjellige Retninger at have stillet sig forholdsvis mindre gunstigt for Academiets Kasse. Deres Forpagtningsafgifter, forsaavidt disse kunne bedømmes efter Jordebøgerne, maae erkjendes at have været stundom meget lave, naar man seer hen til Arealernes Størrelse og det Beløb af den stipulerede Afgift, der bliver tilbage som reen Indtægt for Academiets Kasse. Og samtidigt hermed have disse Hovedgaarde kostet Kassen meget store Beløb i Bygningsudgifter. Efter en af Ministeriet meddeelt Oversigt have disse Bygningsudgifter nemlig i Aaret 1845 udgjort 15,634 Rbd. 63½ ß.; i 1846 12,270 Rbd. 91 ß.; i 1847 8,870 Rbd. 11 ß.; i 1848 16,998 Rbd. 78 ß.; men fra 1ste Januar 1849 til 1ste April 1850 derimod kuns 535 Rbd. 21 ß., altsaa desuagtet i Gjennemsnit af disse 5 Aar ikke mindre end 10,861 Rbd. 91⅗ ß. aarligt.

Ministeriet bemærker vistnok, at disse store Beløb ere foranledigede ved „betydeligere Hovedreparationer" og ved nye Længers Opførelse ved Hovedgaardene Nordruplund og Hellestrup, men ligesom det i Forbindelse hermed anføres, at der i 1849 ikkun er udført nogle sædvanlige